	Силабус освітнього компоненту **«Історія України (новітній період)»** **Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка** **Спеціальність:** *014 Середня освіта (Географія)* **Освітня програма: Середня освіта (Географія, Історія)** **Рівень вищої освіти:** перший (бакалаврський) **Рік навчання: 2025-2026** **Семестр:** 7-8
Структурний підрозділ	Кафедра історії України, історичний факультет
Викладач: 	**ПІБ:** Газін Володимир Володимирович **Посада:** доцент кафедри історії України **Науковий ступінь:** доктор історичних наук **Вчене звання**: доцент **E-mail:** hvv1969@ukr.net **Робоче місце:** навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра історії України. **Профайл викладача:** http://histua.kpnu.edu.ua/volodymyr-volodymyrovych-hazin ORCID: https://orcid. org/0000-0001-9456-623X
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=25645
Статус дисципліни	нормативний освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	4 кредити ЄКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Очна, заочна
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

	URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/ Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view Неформальна освіта. Визнанання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)». URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view
Що будемо вивчати?	Здобувачі вищої освіти вивчатимуть курс «Історія України». Курс спрямований на ознайомлення студентів з політичним та соціально-економічним розвитком України в період з початку XX – першої чверті XXI ст. Це період в історії українського народу, який охоплює час від Першої світової війни до сучасності, коли український народ відстоює свою державність та незалежність у війні з московією. Серед основних тем: особливості соціально-економічного та внутріполітичного розвитку України в період розгортання Української національно-демократичної революції 1917-1921 рр. та в умовах російсько-більшовицької окупації та становлення московського тоталітарного режиму, Україна в період 2 Світової війни, повоєнний розвиток українських земель, Україна в період так званого «розвинутого соціалізму в срср», причини розпаду СРСР та роль України у процесі становлення новітньої Української державності, особливості внутрішньополітичного та зовнішньополітичного розвитку новітньої Української держави, революції 2004, 2013-2014 рр., війна московії з Україною. Зміст освітнього компоненту передбачає аналіз перебігу внутрішньо- та зовнішньополітичних процесів, діяльності історичних постатей, з'ясування взаємовпливів політичних та соціальних процесів в Україні.
Чому це треба вивчати?	**Метою** викладання навчальної дисципліни «Історія України» (новітній період) є формування ґрунтовних знань студентів з різноманітних проблем, що

	стосуються політичного, соціально-економічного та культурного розвитку України новітнього періоду історії, глибокого розуміння складних і часто суперечливих політичних, державотворчих, соціально-економічних і культурних процесів різних періодів новітньої доби, розуміння ходу історичного розвитку українського народу, боротьби за державність та незалежність в даний історичний проміжок часу; формування у студентів компетентностей, що дозволяють забезпечити виконання наступних завдань курсу: ● дати студентам конкретний історичний матеріал з історії України новітнього періоду історії; ● охарактеризувати особливості соціально-економічного та внутріполітичного розвитку України в період розгортання Української національно-демократичної революції 1917-1921 рр. та в умовах російсько-більшовицької окупації та становлення московського тоталітарного режиму, розглянути події 2 Світової війни та їх вплив на долю України та українського народу, становища України в повоєнний період, причини розпаду СРСР та роль України в цьому процесі, становлення новітньої Української державності, особливості цього періоду, революції 2004, 2013-2014 рр., війну московії з Україною; ● з'ясувати геополітичні особливості розвитку України в новітній період; ● ознайомити студентів з діяльністю визначних осіб вітчизняної історії України новітнього періоду; ● показати процес формування української національної ідеї та її значення у розбудові сучасної Української держави; ● охарактеризувати культурний розвиток українського народу в період новітньої історії та з'ясувати його культурні зв’язки з іншими європейськими народами; ● навчити студентів вмінню самостійно добирати і опрацьовувати історичні документи, науково-популярну та довідкову літературу, спів ставляти інформацію з різних джерел, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб; ● формувати в студентів історичне осмислення, вміння аналізувати й узагальнювати історичні події та явища, визначати їх суть, причинно-наслідкові зв’язки між ними, виділяти основне, об’єктивне і суб’єктивне, самостійно оцінювати і пояснювати (інтерпретувати) історичний процес і робити логічно правильні висновки.
Яких результатів можна досягнути?	**Очікувані результати навчання з дисципліни:** ПРН 01 - Знання та розуміння основних концепцій, парадигм, теорії та загальної структури

	географічної та історичної наук, предмету їх дослідження, місця і зв'язків в системі наук. ПРН 02 - Вільне володіння географічною та історичною термінологію і номенклатурою.. ПРН 09 - Знання основних історичних подій та етапів розвитку світових цивілізацій та території України. ПРН 12 - Знання ролі і місця України у сучасному світі в контексті географічних та історичних чинників її розвитку.
Як можна використати набуті знання та уміння?	ОК сприяє формуванню у студентів таких компетентностей: **Інтегральна компетентність.** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі освіти, що передбачає застосування концептуальних методів педагогічних наук, а також географії та історії і характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітньо-виховного процесу в закладі загальної середньої освіти. **Загальних компетентностей (ЗК):** ЗК 02 - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 05 - Здатність до вираження національної культурної ідентичності. **Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК):** СК 11 - Володіння основами наукових досліджень, аналізу та синтезу джерел та наукових відомостей з географії, історії України та краєзнавства, а також громадянської освіти для використання відомостей у практичній професійній діяльності. СК 12 - Оперування у професійній діяльності базовими знаннями про особливості розвитку людства у різні історичні періоди. Здатність до застосування знань для проведення логічних зіставлень зі сучасністю. Розуміння основних закономірностей й особливостей соціально-політичного й економічного розвитку країн і регіонів світу, співставлення їх спільних та відмінних рис. .
Зміст дисципліни	Вступ. Новітня історія Україна як навчальна дисципліна. Українські землі у Першій світовій війні. Україна в добу

	Центральної Ради. Українська держава гетьмана Павла Скоропадського. Українська Народна Республіка за Директорії. Західно-Українська Народна Республіка. Радянські держави в Україні (1917-1920 рр.). Нова економічна політика в УСРР. Суспільно-політичне життя в умовах непу. Індустріалізація УСРР. Колективізація сільського господарства України. Утворення СРСР. Статус України в складі Радянського Союзу. Національно-культурна політика більшовиків. Голодомор 1932-1933 рр.: величезна трагедія українського села. Суспільно-політичні процеси в радянській Україні. Масові репресії. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період. Україна напередодні та на початковому етапі Другої світової війни. Початок німецько-радянської війни. Бойові дії на території України у 1941-1944 рр. Окупаційний режим Німеччини та її союзників в Україні. Радянський партизанський та український національний рух. Україна у завершальну добу сталінізму (1945-1953). Голодомор в Україні 1946-1947 рр. Україна за керівництва Микити Хрущова. Україна в добу «застою». Дисидентський рух в Україні. Україна в період перебудови Михайла Горбачова. Проголошення незалежності. Україна за президентства Леоніда Кравчука і Леоніда Кучми. Утвердження незалежної України. Президентство Віктора Ющенка і Віктора Януковича. Євромайдан і революція гідності. Президентство Петра Порошенка. Анексія Кримського п-ва і війна на Донбасі. Президентство Володимира Зеленського. Російсько-українська війна
Методи навчання	Словесні, наочні методи: лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, робота з першоджерелами, словниками, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, створення й демонстрування презентацій; технології дистанційного навчання
Інформаційне забезпечення	**Основна:** 1. **Бойко О. Д.** Історія України : навч. посіб. 3-є вид., випр., доп. Київ : Академвидав, 2010. 688 с. 2. **Бойко О.** Новітня історія України (2014-2019 рр.) : навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2020. 160 с. 3. **Бойко О.** Новітня історія України 2014-2023 рр. : навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2023. 224 с. 4. **Головко В. В., Якубова Л. Д.** Україна і виклики посттоталітарного транзиту (1990–2019) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 592 с., 48 с. іл. (Україна. Нариси історії). 5. **Даниленко В. М., Крупина В. О., Кульчицький С. В., Лисенко О. Є., Стяжкіна О. В., Якубова Л. Д.** Україна в епіцентрі протистояння світових систем (1939–1990) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 544 с., 96 с. іл. (Україна. Нариси історії). 6. **Єфіменко Г. Г., Кульчицький С. В., Пиріг Р. Я., Скальський В. В., Якубова Л. Д.** Україна й

	українці в постімперську добу (1917–1939) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 620 с., 124 с. іл. (Україна. Нариси історії). 7. **Комарніцький О.Б.** Історія України (XX ст. – 2014 р.): навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. України I-II рівн. акредит. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2014. 328 с. 8. **Кульчицький С. В.** Новітня історія України (1953-2023). Київ: Арій, 2024. 576 с. 9. **Лазарович М. В.** Історія України : навч. посіб. 2-ге вид., випр. і допов. Київ : Знання, 2011. 685 с. **10. Плохій С.** Брама Європи. Пер. з англ. Романа Клочка. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 496 с **Додаткова:** 1. **Гай-Нижник П. П.** Росія проти України (1990-2016 рр.): від політики шантажу і примусу до війни на поглинання та спроби знищення. Київ: «МП Леся», 2017. 332 с. 2. **Галицька-Дідух Т.В.** Історія України II половини XX століття. Навчальнометодичний посібник для студентів IУ курсу спеціальності 014 «Середня освіта (історія)». Івано-Франківськ, 2024. 166 с. URL: http://surl.li/krknoa 3. 25 років незалежності: нариси іторії творення нації та держави / кер. авт. колективу Г.В. Боряк. Київ Ніка-Центр, 2016. 796 с. 4. Історія української культури: Навч. посіб. / За ред. О. Ю. Павлової. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 325 с. 5. **Лазарович М., Мироненко П.** Московитсько-українська війна (2014–2024 роки): моногр. 4-те вид., переробл. Київ: Політія, 2024. 520 с. 6. Національне питання в Україні XX – початку XXI ст.: історичні нариси /[відп. ред. В. А. Смолій; авт. кол.: О. Г. Аркуша, В. Ф. Верстюк, с. В. Віднянський та ін.]. Київ: Ніка-центр, 2012. 592 с. 7. **Петровський В. В., Радченко Л. О., Семененко В. І.** Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі. Вид. 2-ге, випр. та доп. Харків: ВД «ШКОЛА», 2008. 608 с. 8. **Русначенко А.** Нариси новітньої історії України. Київ: Видавець Олег Філюк, 2014-2016. Кн. 1. 476 с. Кн.2. 716 с. Кн3. 627 с. Кн.4. 540 с. Кн.5. 621 с. 9. Хрестоматія з історії України / Упоряд. та автор коментарів О. М. Уривалкін. Київ: КНТ, 2007. 520 с. 10. **Шейко В. М., Білоцерківський В.Я.** Історія

<table>
<tr><td></td><td>
української культури: навч. посіб. 2-ге вид., виправл. Київ: Знання, 2010. 271 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського URL: http://www.nbuv.gov.ua/
2. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України URL: http://www.nplu.kiev.ua/
3. Сайт Інституту історії України НАН України. URL: http://history.org.ua/uk
4. Сайт Центрального державного архіву вищих органів влади і управління України. URL: https://tsdavo.gov.ua
5. Сайт Центрального державного архіву громадських об’єднань України. URL: https://tsdahou.archives.gov.ua
6. Сайт Центрального державного історичного архіву України. м. Київ. URL: https://cdiak.archives.gov.ua
7. Сайт Державного архіву Хмельницької області. URL: https://dahmo.gov.ua
8. Каталог курсів підвищення кваліфікації 2023 з напрямку Історія. URL: https://ippo.com.ua/category/istoria/.
</td></tr>
<tr><td>Обсяг дисципліни (години) та види занять</td><td>Лекційні заняття (32 год.), семінарські заняття (28 год.), самостійна робота (60 год.).</td></tr>
<tr><td>Система оцінювання результатів навчання</td><td>
Основними методами контролю відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання на семінарському занятті, модульна контрольна, самостійна робота (аналітичне завдання).
Підсумковою оцінкою є екзамен.
Розподіл балів, які отримують студенти
3 семестр - залік

<table>
<tr><th colspan="2">Поточний і модульний контроль (100 балів)</th><th>Сума</th></tr>
<tr><td colspan="2">Змістовий модуль 1 (100 балів)</td><td rowspan="3">100 балів</td></tr>
<tr><td>Поточний контроль</td><td>мкр</td></tr>
<tr><td>60 балів</td><td>40 балів</td></tr>
</table>

4 семестр - екзамен

<table>
<tr><th>Поточний і модульний контроль (60 балів)</th><th>Екзамен</th><th>Сума</th></tr>
<tr><td>Змістовий модуль 2 (60 балів)</td><td></td><td></td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>
<table>
<tr><td>Поточний контроль</td><td>мкр</td><td rowspan="2">40 балів</td><td rowspan="2">100 балів</td></tr>
<tr><td>30 балів</td><td>30 балів</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів
на навчальних заняттях</td><td>Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка».
URL:
https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view</td></tr>
<tr><td>Поточний контроль</td><td>Усне опитування, письмовий контроль, виконання самостійної роботи, модульна контрольна робота</td></tr>
<tr><td>Підсумковий контроль</td><td>Залік, екзамен</td></tr>
<tr><td>Локація</td><td>URL: https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/</td></tr>
</table>